

17. 4. 2012

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ohlédnutí za lyžařskou sezonou. Může více zákazníků participovat na jedné službě?

Sezóna zimních sportů za sebou již pomalu zavírá dveře. I letos milovníci lyžování mohli v celé řadě tuzemských i zahraničních sportovních areálů spatřit nápis zdůrazňující zákaz předávání či prodej „použitých“ jízdenek na vleky (tzv. skipasy). Autora tohoto příspěvku zaujal úryvek jednoho ze starších článků týkající se právě sdílení a prodeje skipasů, ve kterém policejní mluvčí tvrdila, že provozovatelé skiareálů v těchto případech policii nevolají. "Žádný takový případ jsme neřešili. V této věci je společenská nebezpečnost nízká, stejně jako škoda. Jednalo by se maximálně o přestupek"[1]. Dá se však v souvislosti s popisovanou aktivitou vůbec hovořit o porušení soukromého práva, natož práva veřejného s případným přesahem do práva trestního? Není tato činnost zcela v souladu s proklamovanou svobodou vůle jednotlivců při nakládání s objektem, obsahem a předměty závazkových právních vztahů?

K uvedené problematice se již dne 27. června 2006 vyjádřil Nejvyšší soud, když vynesl rozsudek v řízení vedeném pod sp.zn. 4 Tz 33/2006. Skutkovou stránku řešeného případu je možno ve zkratce shrnout následovně:

Jistý podnikavec nabízel k prodeji použité permanentní jízdenky na lyžařský vlek (právníckou mluvou řečeno „jízdenky pro dopravu na lanových drahách a lyžařských vlecích“), kdy kupující následně byli oprávněni takto zakoupenou jízdenku vyměnit bezplatně za novou celodenní jízdenku, kterou obdrželi jako náhradu za den, kdy nebylo možno z důvodu nepříznivých povětrnostních podmínek služby lyžařského vleku využít. Tímto jednáním měla provozovateli lyžařského areálu vzniknout škoda, neboť si kupující, kteří využili výhodnější nabídky, nepořídili skipasy přímo u něj. Uvedené jednání shledal soud prvního stupně i soud odvolací jako právu odporující v té nejvyšší možné míře, neboť se oba soudy shodly, že jednání této osoby naplňuje skutkovou podstatu trestného činu podvodu. Hlavním důvodem pro tento verdikt byla nepřenosnost jízdenek, což mělo být patrné zejména z přepravního řádu provozovatele. Uvedená rozhodnutí se nepozdávala ministru spravedlnosti, který proti nim zakročil stížností pro porušení zákona. Bez ohledu na trestně právní souvislosti jsou pro tento článek rozhodné zejména ty soukromoprávní dopady a závěry, ke kterým dospěl Nejvyšší soud, které se týkají přenosnosti jízdenek, potažmo v obecném pohledu na věc využitelnosti služeb vícírem subjektů.

Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí správně označil právní předpisy, které ovlivňují tento soukromoprávní vztah. Mimo občanský zákoník (zde je úprava velice skoupá) se jedná přepravní řád pro veřejnou drážní a silniční osobní dopravu č. [175/2000](#) Sb., vydaný jako prováděcí vyhláška k zákonu č. [266/1994](#) Sb., o drahách, který stanoví podmínky pro přepravu osob, zavazadel, věcí a živých zvířat ve veřejné drážní a silniční osobní dopravě. Podle zmíněné vyhlášky je (v tomto námi řešeném případě) přepravní smlouva uzavřena, jestliže cestující využije svého práva z jízdního dokladu tím, že nastoupí na sedačku visuté lanové dráhy nebo vstoupí do označeného prostoru nástupu nebo výstupu přístupného a to s platným jízdním dokladem. Zakoupením skipasu účastníci

přepravy stvrzují, že jsou seznámeni se smluvními přepravními podmínkami, jízdním řádem a ceníkem s tím, že jsou povinni respektovat pokyny pro užívání sjezdových tratí. Sporným bodem je ze strany provozovatele vleku proklamovaná nepřenositelnost permanentky (skipasu).

Základní otázkou s dopadem do řady soukromoprávních vztahů je, zda může být jedním subjektem zakoupená služba (v tomto případě použití vleku) využita i dalšími osobami.

§ 3 odst. 2 vyhl. č. [175/2000](#) Sb. definuje uzavření přepravní smlouvy okamžikem, kdy *cestující využije svého práva k přepravě z jízdního dokladu tím, že nastoupí do vozidla nebo vstoupí do označeného prostoru přístupného s platným jízdním dokladem (dále jen "nástup do vozidla")*. Od uzavření takové přepravní smlouvy na její účastníky dopadají vzájemná práva a povinnosti obsažené zejm. v přepravním řádu, tarifu a vyhlášených smluvních přepravních podmínkách (ty však samozřejmě nesmí být v rozporu s ustanoveními právních předpisů). *Obsahem přepravního vztahu je zejména závazek dopravce přepravit cestujícího ze stanice nástupní do stanice cílové spoji uvedenými v jízdním řádu řádně a včas a závazek cestujícího dodržovat přepravní řád a smluvní přepravní podmínky a zaplatit cenu za přepravu podle tarifu* (§ 3 odst. 1 vyhl. č. [175/2000](#) Sb.). Subjekt, který pak disponuje obsahem závazkového právního vztahu, je definován v § 38 odst. 1 předmětné vyhlášky, který určuje, že *k uplatňování práv vůči dopravci je oprávněn ten, kdo předloží originál jízdenky nebo zavazadlového lístku. Zní-li jízdenka na držitele, je oprávněným držitel*. Pokud tedy provozovatel lyžařského areálu opatří skipas např. fotografií či jménem případného lyžaře, jednoznačně tím dle dikce právního předpisu zabráni její převoditelnosti, neboť se z takového lyžaře stane držitel. Pokud však (jak to ostatně standardně v praxi probíhá) bude lyžaři vystavena pouze „obyčejná“ jízdenka, ze které nelze seznat žádnou spojitost mezi ní samou a jejím uživatelem, je nutno službu poskytnout každé osobě, která jízdenku předloží, neboť předložením jízdenky této osobě vznikne právo nastoupit k přepravě a tím uzavřít přepravní smlouvu.

Ustanovení § 38 předmětné vyhlášky je nutno brát jako kogentní. Pokud tedy provozovatel lyžařského vleku označí skipasy, které nezní na držitele, jako nepřenositelné s úmyslem vyloučit tím práva osob, které jízdenku předkládají, poruší tímto úkonem právní předpis a tento je tak nutno považovat za absolutně neplatný (§ 39 občanského zákoníku). Nepřenositelnost jízdenky tak lze chápat pouze ve smyslu, že více subjektů nemůže využívat služby plynoucí z jedné přepravní smlouvy ve shodný okamžik a nelze již uvedené rozšiřovat na následné (navazující) využívání téže služby.

Se závěrem Nejvyššího soudu se tak lze ztotožnit a zejm. jej dále aplikovat i na jiné případy poskytování služeb. Autor příspěvku má za to, že lze dospět i k závěru, že na jeden lístek by více účastníků mohlo využít služeb např. bazénu, navštívit divadelní představení, využít část ručního mytí vozidla apod. Pokud tedy jeden kilometr jízdy taxíkem bude stát 25,-Kč a autor příspěvku uhradí po ujetí jediného kilometru dvojnásobnou částku, nic by nemělo bránit další osobě, aby využila taxík pro jízdu v rozsahu právě jednoho jinou osobou zakoupeného kilometru.

Oproti uvedenému názoru je třeba vzít v potaz i případné námitky osob poskytujících služby. Dlouhodobá možnost využití služby (např. právě prostřednictvím celodenní jízdenky) bývá zpravidla pro zákazníka daleko výhodnější jak služby poskytované v kratších časových úsecích, neboť těmi prvně uvedenými provozovatelé služeb oceňují své zákazníky za věrnost. V případě sdílení služeb však uvedené ztrácí smysl. Poskytovatel služeb může rovněž takovému uživateli poskytnout výhodnější cenu, neboť kalkuluje s tím, že v takovém případě budou jedním subjektem využity služby další (občerstvení apod.), přičemž poptávka krátkodobých uživatelů po takových službách by měla být zásadně nižší.

I přes námitky uvedené v předchozím odstavci se autor článku přiklání na stranu Nejvyššího soudu a má za to, že služby uhrazené jedním subjektem mohou být využity i třetími osobami v případě, že to

povaha služby či plnění dovoluje, služba není poskytována současně a zároveň částečným využitím služby není naplněn celý její smysl a význam. Rozhodně je pak třeba odepřít myšlenku, že by uvedená činnost zasahovala do nutnosti regulovat ji právem veřejným.

Mgr. Vojtěch Mihalík,
advokátní koncipient

e-mail: vo.mi@centrum.cz

[1] Boj lyžařů s vlekaři: skipasy se kupují mimo pokladny. IDNES.cz: Cestování [online]. 24. ledna 2008 [cit. 2012-03-13]. Dostupné z: >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)